

LOOTUSRINGI JUHT

ÕPILASTE ISETEGEVUSE JA KARSKUSKASVATUSTÖÖ AJAKIRI

Nr. 4

18. mail 1938

X aastakäik

VÄLJAANDJA: EESTI ÕPETAJATE LIIT.

Tegev toimetaja P. Kohava.

Vastutav toimetaja A. Roos.

Ilmub koolitöö kuudel, neli korda õppeaastas. Makstab aastas 50 senti.

Toimetus ja talitus: Tallinn, Kesklinna 11, telefon 453-52.

Kõigile koolijuhatajaile ja õpilasingide vanemaile

Sellele numbrile on lisatud ankeet. Kuna ankeet, peale ülevaate saamise õpilasingide tööst, on mõeldud koolide ja õpilasingide soovide kohase töö arendamise võimaldamiseks, siis on eriti vajalik, et kõik koolid ankeedi täidetult peale koolitöö lõppu E. Õpetajate Liidule tagasi saadaksid, kuigi koolis ei ole veel seni asutatud õpilasing.

Kehtiv Noorsoo Organiseerimise seadus eeldab õpilasingide ja noorteühingute tekkimist iga kooli piirkonnas. Toimikond omalt poolt püüab kaasa aidata ringide ja ühingute töö arendamiseks, saadab soovijaile normaal-põhikirju, lootusringide kodukordi, õpilasingide ja lootusringide liikmekaarte, avaldab koolidevahelise kirjavahetuse soove jne. Ankeet on vajalik kohtade soovide arvestamiseks, selle tagasisaatmine on soovitatav kohe peale koolitöö lõppu.

E. Õ. L. Karskuskasvatustoimikond.

XII võistlusõpingu tulemusi

Kaheteistkümnnes võistlusõping lõppes võistluskirjutusega, mis toimus 27. märtsil. Osavõtmisega hilinenud koolidele oli võimaldatud see töö ka hiljem teha. Tööde E. Õpetajate Liitu saatmise hilisemaks tähtajaks oli 24. aprill. Toimikond arvestas veel nende töödega, mis jõudsid E. Õ. Liitu maikuu alul, kuigi tööde läbivaatamine algas kohe peale tähtaja möödumist. Lõplik kokkuvõtte toimus 16. mail ja siis algas auhindade ja mälestuslehtede väljasaatmine.

Hindamine toimus koolides, toimikond selles ümberhindamisi ei teinud, vaid määras auhindu õpilastele koolide poolt esitatud järjekorras. Auhindu anti igale koolile mõni, kuna peale selle iga võistlusõpingust osavõtnud õpilane sai veel Riigi Kunsttööstuskoolis valmistatud värvitruukis mälestuslehe.

Auhindu anti kirjanduse näol, ligikaudu ettenähtud ulatuses — kuni 20% õpilasi igast koolist said auhindadeks kirjandust. Peale selle arvestati koolide paremust tingimuste täitmisel ja määrati lisaauhindu raamatute või kunstitööde trükkikoopiate näol, jättes need lisaauhindade koolidele oma määrata. Eelmiste aastate eeskujul on ka sel aastal paljud kirjastajad, asutised, koolid ja õpetajad toetanud ettevõtet oma annetustega, mis siin tänuga kviteerime.

Nii saatsid toetusi kirjastused: „Eesti Kirjanduse Selts“, „Eesti Kirjastuse Kooperatiiv“, „Kool“, „Kooli-Kooperatiiv“, „Liit“, „Noor-Eesti“, „Päevaleht“, „Rahvaühikool“, „Töökool“ ja „Õpistu“. K. m. Jüri Kodres annetas üks kunst-

sarvest kirjutuslauagarnituur ja 2 fotoalbumit, liputööstus „Külvet“ üks lauahiip.

Koolid või õpilasingid saatsid toetusi:

Teistele koolidele: Haimre, Kahtla, Meerapalu ja Mustla.

Oma koolile lisaauhindadeks: Haimre, Imavere, Karinu, Kodila, Koigo, Kolovere, Kunda-Malla, Kõrkvere, Maidla, Meerapalu, Meeri, Nagimäe, Rava, Risti, Truba, Tuigo ja Vastseliina.

Koolide toetus oli peamiselt rahas, mõnel üksikul (Haimre, Kodila, Meerapalu, Risti) ka raamatuis.

Koduselt annavad veel auhindu: Adiste, Alatskivi, Kuldre, Leisi, Tartu Linna III, Tuigu, Uuila.

Avaldame kõigile toetajatele tõsist tänu!

Andmeid arvudes.

Võistlusõpingust osavõtuks registreeriti koole 186, peale selle sai mõni kool üksikuid raamatuid, nii võiks arvestada võistlusõpingust osavõtnud koolide arvu ligemale 200, nagu möödunud aastalgi. Registreerimise andmeil võttis võistlusõpingust osa 5372 õpilast; eelmisel aastal oli registreeritute arv 5209, seega on osavõtjate arvus olnud väike tõus.

Tegelikult on võistlusõpingust osavõtnud õpilaste arv suurem, sest osavõtjaid on alati rohkem, kui registreeritud. Nii võiks arvata sel aastal võistlusõpingust osavõtnud õpilasi ümmarguselt 6000.

Väga elava osavõtu pärast jäid sel aastal hilisemad registreerijad ilma õpikuteta, niisuguseid koole oli 8.

Osavõtjaid oli kõigest maakondadest ja linnadest.

Võistluskirjutusest osavõtjate hulgas, kelle tööd toimkonda jõudsid, ei olnud sel aastal ühtegi mitteregistretud kooli. (Möödunud aastal oli registreerimata osavõtjate töid kolmest koolist.

Väliselt olid tööd valdavas enamuses väga korralikud, paljud rikkalikult illustreeritud, rühmade järele kaanikutesse paigutatud ja ühises kooli nime kandvas kaanikus, mis mõnel koolil kunstimaitseliselt ilustatud ja isegi kooli fotoga varustatud oli.

Sisuliselt tõis põhjalikumalt süveneda pole toimkonnal võimalik olnud töö rohkusel ja vastava tööjõu puudumisel. Üldiselt aga tutvuneti kõigi koolide tööd, rohkem tähelepanu pöörates iga kooli esimestele töödele või koolide poolt eriti märgitud töödele. Selle linnulennulise ülevaate täienduseks kasutati koolide kokkuvõtteid, mis eriti väärtuslikeks osutusid.

Sel aastal oli kokkuvõtteid tõist teinud üle 60% tööd ära saanud koolidest (möödunud aastal oli kokkuvõtteid märksa vähem). Valdav enamuse kokkuvõtteist andsid osavõtjate tööst täieliku pildi, üksikute koolide tööd olid aga nii põhjalikud, et ei jõua hinnata seda tööd ja vaeva, mis töö juhtijad teinud. Neil andmeil toome alamal läbilõike XII võistlusõpingu sisulisest tulemusest.

Kuidas peame tegema oma töö. (Noor. r. 1, van. r. 3.) Sellele küsimusele vastavad nooremad: korralikult rõõmsa meelega, hoolega, õigel ajal, lõplikult, hästi, puhtalt, ilusasti, iseisevalt. (Kulugu aega „kas või terve päev.“ Tütarlaps II kl. 9 a.) Ka põhjendusi tuuakse: Häa meel tööst omal, rõõm tööandjail, häid töömehi tahetakse igale poole, töö on ilus, saab kiita (aga ka: pannakse nurka...), põllutöö ja saak jm. Tuuakse ka rohkesti tabavaid näiteid. Vanem rühm täiendab: hoone laguneb, kui pole hoolega tehtud, hooletult tehtud käsitööd ei osteta, halb töö on kahjaks rahvale ja riigile, rongijuhhi hooletus maksab inimeste elu, töö olgu tehtud paremini kui nõutakse, niita tuleb ka pöösavahed puhtaks, käsitöös tulevad pahe-mal poolgi niidiotsad peita, õpilasele pannakse töö järele hinne (või tuleb ümberkirjutada, Niagara sild langes sisse jm.

Miks peame olema üksmeelsed. (Van. r. 1.) Küsimus on raskem, vastused vähem erinevad: et ettevõtte ei nurjuks, riik on siis tugev, üksmeeles on jõud, sõja korral eriti tähtis, võib võraste võimu alla sattuda, hääletamisel vaja jne. Tuuakse näiteid ajaloost, kuidas üksmeele puudus rahvale ja riigile õnnetuseks sai.

Missugused meie rahva ettevõtteid on õnnestunud kogu rahva üksmeelil. (Van. r. 2.) Üldise näitena tuuakse vabadussõda, rohkesti ka — uue põhiseaduse vastuvõtmine ja rahvahääletused, samuti allveelaevade ehitamine ja vanaraua kogumine; edasi: „Estoonia“, „Vanemuine“, seltsimajad, Aleksandri kool (poiss 13 a., V kl.), Ümera lahing (poisse ja tüdrukuid), I (ja teised) laulupeod, piirivalve mootorsaani soetamine, klassi heakord, üks 14 a. poiss segab mõisted: üksmeel ja ühiskond. Poiste vastused tunduvad kohati täpsemad, sisukamad.

Suhtumisest vanemaile, õpetajatele ja teistele. (Noor. r. 2, van. r. 4.) Nooremate vas-

tuseid: et olla „head lapsed“; teha rõõmu neile; neil on hea meel; olla tänulik; nad on meile head, hoiavad meid; nad on vanemad ja targemad, vajame nende abi; ise ei tea, mis halb; sõnakuulmatusest tuleb õnnetusi; „sõnakuulelikud lapsed teevad talule au, neist räägitakse, vanemad ja õpetajad ei tunne häbi“, kurvas-taks neid; vastuhakkamine pole ilus; armsatatakse; siis südame-tunnistus on puhas; omataks head harjumised; neljas käsk nõuab. Teis-suguseid vastuseid: ema kuri; „võib kõiki pahu asju ette tulla“; et tõreleda (riielda) ei saaks; pannakse nurka; „võid saada karistada“; osta-vad riideid. Vanema rühma erinevaid vastu-seid: et teised meile samased oleks (mitmed); meist peetakse siis lugu, hinnatakse; kaasõpi-laste sõprus vajalik; oleme haritud inimesed siis, lahkus ja sõprus on parimad omadused; et kasvaksimegi nii; põlatakse; olevat ka ter-visele kasulik, ei vanane ruttu (14 a. V kl. tütarl.). Üldse, on selge kuidas peaks olema, kuid vastajad ise just nii ei ole — märgib üks kool.

„Peame olema viisakad, et ei kurvastuks meie hr. Riigihoidja Konstantin Päts sellest, kui kuuleb, et meie rahval on veel sees orja vaim.“ (Tütarlaps.)

Kuidas teen rõõmu oma vanemaile? (Noor. r. 3.) Külimus vastatakse üksmeelselt: oleme sõnakuulelikud, aitame, kindine täht-päevil midagi, õpime hoolega (hea koolitunnis-tus); siis veel: peame neid armsaks, oleme korraarmastajad, riietega korralikud, oleme virgad, ei tee müra, ei suitseta.

„Härja sarvist, meesta sõnast.“ (Van. r. 5.) Selle vanasõna seletuses on mõnelgi raskusi. Üldiselt aga saadakse aru ja vastatakse õieti, selgitatakse. Poiste vastused tunduvad tabava-mad. „Sõnamurdja ei väeri mehe nime.“ Vanad eestlased pidanud sõna, rüütliid aga tapnud Eesti kuningad.

Kuidas peame täitma meile usaldatud ko-hustusi. (Noor. r. 5.) Vastused: korralikult (paljud), täpselt, ausasti, õiglaselt, ustavalt, usaldus teeb au. „Minu kõige suurem kohustus on koolis õppida“, vastab üks poiss; õppimi-sest räägivad ka teised. Töö tuleb teha iseseis-valt; oma asjade korrastamine on kohustuse täitmine; mitte teisi käskida, vaid ise teha; ko-huste mittetäitmine toob õnnetusi.

Kuidas võime kasulikud olla kodumaa-le. (Noor. r. 4, van. r. 7.) Hindajate arvamiselt, et nooremaile oli „kodumaa“ mõiste raske, eriti kus I ja II klass (8—9 a.) osa võtsid. Kuid vastuseid on küllalt ja üsna huvitavaid. Nii vastavad nooremad: õpime hästi, siis riik ei jää teistest maha (hea õppimine — kaudne kasu); kaitseme kodumaad (näide: koolipoisid vaba-dussõjas); hoime kokku; kogume vanaraua (allveelaevade ehitus); aitame soetada piiri-valve mootorsaani; aitame isa, kasvab hea villi, riik ostab vilja; täidame seadust; maksa-me maksud ära, ei varasta ega valeta; õpime andma esmaabi; oleme karsked (väga mitme vastus), ei joo ega suitseta; kaunistame kodu; spordime; võtame seltside tööst osa; „räägin eesti keelt ja laulan eesti laule“; hoolitsen linn-dude eest; oleme sõbrad üksteisele; peab võo-raid asju hästi hoidma; „kui vapsid Eestisse tulevad, tuleb anda rigihoidjale teada“; ei lõhu koolipinke ja raamatuid; „ei pekka ise telefoni isolaatoreid ja hoiatan ka teisi“. Üks poiss, kes

hindaja arvates olevat korratu ja laisk, lubab sõjas minna surma... Vanemate vastuseid: kaunistame kodu (korduvalt); kaitseme loodust; kaitseme sõjas; töötame hästi; hoolega õppida — kultuur riigis tõuseb, saada teaduse-meheks; ka kiire õppimine on riigile kasulik (kokkuhoid); põlluharimine on kasulik; ka igapäevase lihtsa tööga saab olla kasulik; võitleme alkoholi vastu (korduvalt); kasutame kodumaad saadusi.

Kohusetundelisi tegelasi Eestis, kuidas väljendub kohusetruudus. (Van. r. 3.) Väljapaistvalt rohkesti tuuakse näiteks: K. Päts, J. Laidoner, J. Vilms, J. Kuperjanov, K. Konik, J. Tõnisson, Lembitu, Tasuja, oma ema või isa, kohalikke tegelasi, kaasõpilasi, õpetajaid. Kohusetruud olid: riigi ja vabadussõja tegelased, 1. detsembri ohvrid (teedemin. Kark, valvur, kes ükski vastu hakkas), piirivalvurid (kes möödunud talvel langesid); tegelastest: J. Poska, kindral Pöder, admir. Pitka, haridusmin. Jaakson, K. Parts, kapt. Irv, J. Kuk, piiskop Rahamägi, J. Hurt, C. R. Jakobson, Jakob Liiv, Miina Härma, Ustav Ülo, Kreutzwald, Fählman, kirjandusest mõned kujud; üks märgib ka — ise. Teine osa küsimusest on raskemini vastatav: korralikkuses, julguses, tõe eest võitlemises, surma mitte kartmises.

Kelle sarnane tahaksid olla ja mispärast. (Van. r. 8.) Siin korduvalt suurel arvul ja osalt samas järjekorras: K. Päts, J. Kuperjanov, J. Laidoner, J. Tõnisson, Koidula (mitmed tütarlapsed), Jakobson, Jannsen, Lembitu, Tasuja, Päästekomitee liikmed, Vabadussõja kangelased, Kalevipoeg (14-a. poiss jt.), õpetajad. Teisi tegelasi veel: Al. Suur, Karl XII, Napoleon, Lincoln, Kopernikus, Hitler (armastab kodumaad), Luther, Edison, V. Reiman, V. Ernits, Tammsaare, Vilde, A. Haava, K. Palusalu, oma vanemate, karskete inimeste, inimese — kes kirikus käib, piirivalvurite, kangelase, sõjamehe, sõbraliku (ausa ja õiglase) inimese, kodutütred oma juhi jne. Kaks poissi tahavad olla Jeesuse sarnased. Poiss eelistab ajaloo ja elust tegelasi, tüdrukud — kirjanikke ja kirjanduse tegelasi. Põhjendatakse — eeskujude häid omadusi, et hea mälestus jääks jne.

Näiteid elust, kus hooletus põhjustas õnnetuse. (Van. r. 9.) Tuuakse rohkesti näiteid: tulekahjud õnnetused, alkoholi tarvitamine, Kilingi-Nõmme ohvrid, suplemisel, samasse klassi jäämine jne.

Mida tahaksid korda saata tulevikus. (Van. r. 10.) Tulevik on „tume“, arwab üks analüüsija. On üldsõnaline, mõnikord — teostamatu (fantastiline), kuid — soove on küllalt. Kaunis kodu, mis nii päevakorras, ei puudu siingi paljudel. Samuti on paljude soov — võitlus karskusaate kasuks. Tahetakse kodumaale truu olla, spordiga Eestile kuulsust võita, elu päästa, „midagi suurt ja head, kasulikku“ korda saata, kohustusi täita. Rohkesti on reaalseid soove: saada tubliks põllumeheks (uudismaad harida), tubliks perenaiseks ja heaks emaks. Tahetakse veel: teadlaseks saada, edasi õppida, riigitegelaseks (juhiks, presidendiks) saada, õpetajaks, kirjanikuks, kunstnikuks, heliloojaks, inseneriks, kaupmeheks, õmblejaks (mitu tüdrukut), konsolendiks. Tahetakse end parandada, head

teha. Üks tütarlaps tahab ühendada soomesugu rahvad.

Kirjandites „Minu kodu“ noorem rühm väljendab üldiselt väga suurt armastust kodule, olgugi see väike, vana, vilets mõnikord. Sealt ei taheta kunagi lahkuda, võõrsile minna. Poiss tahavad oma kodu korraldada väliselt, tütarlapsed — rohkem seesmiselt. Lippu ei unustata. Koduga on rohkesti sidemeid: loomad, linnud, lilled, puud... „Kodus on kõik teatud ja tuntud. Rohukõrs, lilled, kivid, kõik võiksid jutustada...“ (Linda.) (Sealt saab ka — õunu ja pirne... „süüa...“) Kodus on armsad vanemad, õed-vennad, väike õde (poiss)... „Ka linnud armastavad oma kodu ja lendavad kevadel tagasi.“ (Arno 11. a.) Kodus ollakse rohkesti abiks, tüdrukud emale, poisid — isale. Seal mängitakse. Kodu on armas, kui „seal on valitsemas üksmeel ja üks süda“ (Linda 12 a.), kui seal ei jooda alkoholi. „Peab purustama alkoholi aהלad. Karske ja tubli inimene ei vaja alkoholi.“ (Maimu.) Eduard (12 a.) IV klassist katsub oma kodu karskeks mõjutada ja loodab seda edaspidi suutvat. Ühele poisile on siiski armsam olla tädi juures kui kodus. Hindajad leiavad teema olevat väga kohase, eriti maal:

Vanema rühma kirjandis „Kuidas tahan olla kasulik isamaale“ esinevad mõtted: põhjalikult põllumehe amet ära õppida, soid ja rabu kuivatada (uusi viljasorte), tubliks naiseks saada, karskeks jääda ja karskuse kasuks töötada, haritlaseks (teadusemeheks) saada, arstiks, õpetajaks (tüdrukud), halastajaõeks, relvaga kodumaad kaitsta (kaitseliit jne.), jätkata vanade tööd, kodu kaunistada, väikestes ülesannetes saab ka kodumaad teenida, omamaa saadusi tarvitada, võõrapärast kaotada, „päikesekiireks teistele“ olla, lastes oma sihtide jätkajaid kasvatada (poisid!), „Kodumaad peab jääma vabaks“, olla truud kodanikud, ausad töölisel, seltskonnategelased, karastada tervist, sportida, armastada loodust, rahvarõivaste kandmist propageerida jne. „Praegu mina väärselt ei suuda, püüan tulevikus“. „Alkohol võtab mõistuse, ei saa kodumaad heaks teha“. „Kodu eest on ohverdatud elu“.

Üks Tartu poiss tahab asutada ülikooli Haapsalu (?)

Väljavõtteid veel:

„Igaüks eestlane kandku kokku oma truudus ja ühismeelsus ning valmistagu sellest altar, kus võiks loita koduarmastust.“

„On mehised mehed kui põhjamaa tammed, Nad murduvad, aga ei painuta end. Ja kuigi kord mullaks saab latvade samet, Neid igavest mälestab kotkaste lend!“

Ülo 13 a. VI klassist Hiiumaalt (Muda külast) kirjutab:

„Küllap ükskord jõuab aega, kus mu talu Muda külas ilusalt saab haljendama! Kadunud seal sood ja rabad, kadakpõõsad karjamaalta! See siis on minu elutöö, Besti auks ma töötanud.“

(„Kalevipoja“ järele.)

Mõned hindajad märgivad teema raskust, abstraktsust.

Mõneski koolis tehti tegelikke töid: täideti ivahke (ka näha saadetud), koostati juhi-seid igapäiseks eluks jne. Näide ühe kooli tööst:

Praktiliste harjutustena noorem rühm, I ja II kl., leppis kokku järgmises:

1. Pesen käed enne sööki.
2. Võtan kodus kooliülikonna seljast.
3. Panen kooliasjad õhtul valmis, et vältida unustamist.
4. Toalilledele vee valamise võtan oma hoolde.
5. Olen jõudumööda abiks (kui vaja ka algatajaks) koduõue korrastamisel.

Mõnelt poolt heideti ette, et käesolev õping ei annud materjali karskuskasvatuseks. Otsekoheselt seda ju ei olnud, aga võimalusi selleks jäi küll ja küsimusteski oli selleks kohti. Ja et väga mitmed koolid seda ka tegid, selleks on selgeks tõenduseks see rohke tähelepanu karskusküsimustele laste töis, mis mitmes küsimuses oma rõhkusega väljapaistvale kohale tulevad.

Toimikond teist aastat hinnata peale õpilaste ka kooli võrdlevalt. Aluseks võeti: tööde sisu ja väline ilu, õpingust osavõtnud õpilaste % koolis, kooli kasvatustöö ringides ja karskusküsimuses, nõuetekohane tööde koondamine ja aruandelehtede (nimetikkude) koostamine, analüüsiv kokkuvõtte tööd, tellitud õpikute arv suhteliselt osavõtjatega, registreerimise (tööleasumise) aeg, tööde esitamine tähtjaks jm võistluse nõuded.

Sel aastal oli mõnigi kool, kus õpilased ligi 100%-liselt osa võtsid, I ja II klass juurde arvatud; samuti oli mitu kooli, kus raamatuid õpilaste arvule vastavalt (kuni 100%) telliti, töid hiljem küll vähem saadeti; ja veel selgus kooli, kus ringi tööst jõu kohaselt valdav enamus (ka lähedal 100%) osa võtab.

Arvestades kõiki eelöeldut, toimikond märkis paljude heade hulgas silmapaistvamateks 31 kooli. Nende koolide õpilastele anti lisa-auhindu, kooli määramisel. Nende 31 hulgast tahaks toimikond eriti märkida Paide Linna, Rannu Asunduse, Haimre ja Tapa Linna kooli. Neile neljale koolile määrati erilised auhinnad.

Koolide tööst veel mõni märkus. Ühes koolis oli töökäik: 9—11 kirjand, 11—13 vastused, 13—14 kaaned ja paigutus, seega kasutati vaba päev koolipäevana, 5 tundi. Mitmes koolis korraldati näitlikke kohtuid alkoholi üle. Karskuskasvatustööga on väga mitmed koolid ja ringid seotud. Pannakse kinni kõrtsi, mis kooli lähedal. Vastukaaluks tule-tõrje õllega „teeõhtuile“ korraldati kooli ringide poolt ühine teelaud. Mitmed õpilasringid jätkavad õpilasringi nime all lootusringide tööd, mitmel ringil on osakonnad (lootusring, E. N. P. R. jm.). Korraldatakse lootusringi sügispäev ja kevadpäev ühes koolis. Õpilased on rühmitatud tööst osavõtuks I—II, III—IV ja V—VI kl. Õpetaja leiab küsimused kui ka kirjandi teema kohase ja hästi valitud olevad, eriti poeglastele. Teine õpetaja ütleb oma tasu saanud olevat, lugedes õpilaste töid, mis nii sisukad ja kasvatuslikult huvitavad. Viimane väide kostub mitmeigi hindaja poolt, kel leidus aeg ja võimalus töid analüüsida ja kokkuvõtte teha.

Lõpetades võistlusõpingu ülevaadet, ei saa toimikondi omalt poolt märkimata jätta suurt rahuldustunnet tehtud rohke ja sügavalt kasvatustliku töö puhul ja avaldab südamlikku tänu kõigile töö juhtijatele kohtadel nähtud vaeva eest, samuti noortele, kes hooli ja armastusega andusid tööle. Jätkugu ühine töö eeloleval sügisel!

E. O. L. Karskuskasvatustoimikond.

Avalik tänu

Avaldame oma tõsist tänu kirjastustele, kes oma kirjanduse annetustega endiste aastate eeskujul XII võistlusõpingust osa võtnud noori rõõmustasid. Need kirjastused olid: „Eesti Kirjanduse Selts“, „Eesti Kirjast. Kooperatiiv“, „Kool“, „Kooli-Kooperatiiv“, „Noor-Eesti“, „Päevaleht“, „Rahvaülikool“, „Töökool“ ja „Õpistu“.

Samuti erilist tänu avaldame K.-m. Jüri Kodres ja liputööstus „Külveti“ ilusate annetuste eest.

Ühes meiega tänavad lahkeid annetajaid need tuhanded noored, kes omasid annetatud kirjandust ja ilusaid esemeid.

E. Õpet. Liidu Karskuskasvatustoimikond.

TEATEID

1. üleriiklikud karsklaste suvepäevad korraldatakse 11., 12. ja 13. juunil k. a. Pärnus. Peale sisuka kava on ette nähtud veel ekskursioonid Vilsandisse ja Ruhnu. Osavõtjail tuleb registreeruda E. Karskusliidus hiljemalt 5. juuniks.

TOIMETUSELE SAADETUD KIRJANDUST

„Eesti Skaut“ nr. 4. „Kevadik“ nr. 1—3. „Külvaja“ nr. 103. „Loodusevaatleja“ nr. 1. „Opintotoveri“ nr. 1—4. „Nuorten päiviä“ 1—4.

Käesoleva numbriga lõpetab „L. Juht“ oma X aastakäigu. Järgmine number ilmub septembri lõpul.

Toimetus.